

KJØNN OG DISIPPELFORHOLD

Bakgrunnsstoff *Mark 5,25-34; Luk 1,26-38; 8,1-3; 10,38-42; Joh 4,4-30.*

Minnevers **“Da sa Maria: ‘Se, jeg er en tjener for Herren. La det skje med meg som du har sagt.’ Så forlot engelen henne” (Luk 1,38).**

Kvinner var helt fra starten nært forbundet med Kristi virksomhet. Hans mor Maria fødte Jesus-barnet. Det kunne selvsagt bare en kvinne gjort, men hennes tro og lydighet er ennå et mektig eksempel for alle som ønsker å være en Jesu disippel. Og gjennom hele evangeliet merker vi kvinnenens sentrale rolle. Fra Maria, Jesu mor, kvinnen som rørte ved hans kjortel og ble helbredet, kvinnen ved brønnen og andre ser vi at en kvinne som er åpen for Guds nådes påvirkning kunne være en Jesu etterfølger og disippel.

Denne uken skal vi se på hvordan Jesus forholdt seg til kvinner, i et forsøk på å oppdage mer om hva det vil si å være en disippel.

Ukeoversikt **Hvilke utrolige ting ble Maria, Jesu mor, bedt om å godta i tro? Hva sier Bibelen om kvinners rolle i Jesu verk? Hva kan vi lære om disippelforholdet av historien om kvinnen ved brønnen?**

SØNDAG**La det skje med meg**

Les Luk 1,26-38. Forsøk å sette deg inn i Marias stilling. Hva avslører disse versene om hennes personlighet? Hvilke vanskelige ting ble hun bedt om å tro på?

Selv i et av oldtidens samfunn, der tanken på det overnaturlige var langt mer gjengs enn i mange av våre modernistiske, vitenskapsbaserte kulturer, må engelens ord til Maria ha spent hennes tro til bristepunktet. For det første skulle hun bli gravid mens hun ennå var jomfru. Hadde noe sånt skjedd før i verdens historie? Og som om det ikke var nok, så skulle hennes barn være Guds Sønn. Hennes spørsmål: “Hvordan skal dette kunne skje?” var naturlig nok. Men da engelen påpekte underet med hennes slektning Elisabet, som ble gravid i høy alder (*Luk 1,5-25*), og ga henne forsikringen “For ingen ting er umulig for Gud” (vers 37), svarte Maria bekræftende i tro til Gud.

Les hennes svar til engelen og tenk gjennom det: “La det skje med meg som du har sagt” (vers 38). Hvilken holdning avslører dette? Hvilken trosmodell er Marias eksempel for oss?

Emnet er ennå et utrolig mysterium, etter århundrer med teologiske drøftelser om inkarnasjonen (Jesu komme som menneske). Forestill deg alt det denne unge kvinnen ikke forstod om det som skjedde med henne. Men til tross for alt det hun ikke forstod, overga hun seg i tro til Herren og ville at hans vilje skulle skje.

Til ettertanke I likhet med Maria blir også vi bedt om å tro på ting vi ikke helt ut forstår. Sammenlign din ånd med den troens ånd Maria her stod for. Hvor åpen er du for å stole på Gud i det du bare ikke forstår?

MANDAG

Kvinnelige etterfølgere av Jesus

Luk 8,1-3 skildrer Jesu andre omreise i Galilea. Hvem var med Jesus på denne reisen, i tillegg til de tolv opprinnelige disiplene?

Lukas sier uttrykkelig at kvinner ledsaget Jesus på hans misjonsreiser. Dette burde ikke overraske noen, for Lukasevangeliet understreker den frelsen og frigjøringen som Jesus brakte til de utstøtte, til kvinnene.

“Lukas er den eneste evangelieforfatteren som nevner mange av enkelthetene i Jesu liv, og ofte ut fra kvinnenens ståsted – Maria, Elisabet og Anna. ... Det er som om Lukas vil ha sagt at evangeliet om himmelriket like mye gjelder kvinner som menn, og at deres andel i forkynnelsen av det var like viktig.” – *The SDA Bible Commentary*, bind 5, side 769, 770.

Det at Jesus tillot kvinnelige disipler var noe enestående. Flere av tidens religiøse bevegelser godtok ikke kvinner. Enkelte lærere sa at kvinner var tomsinger, at de ikke skulle få opplæring, ikke ses offentlig sammen med menn, og skulle holde seg hjemme og ta seg av husholdningen. Men fra evangeliets første sider og helt frem til slutten var kvinner på flere måter involvert i Jesu liv og virksomhet.

Les Matteus 27,55.56 og Mark 15,40.41. Hvordan belyser de ytterligere kvinnenens rolle i Jesu verk?

Etter å ha blitt helbredet for forskjellige sykdommer viste noen av disse kvinnene sin kjærlighet og hengivenhet ved å ta del i Jesu verk og sørge for hans måltider. Flere av dem kan ha vært enker siden de var med på misjonsreisene og hadde midler til å ta seg av de behov som Jesus og hans disipler hadde. Uansett enkeltheter viser Guds ord at kvinnene spilte en viktig rolle i menighetens første tid.

Til ettertanke Les Galaterne 3,28. Hva burde disse ordene lære oss om hvor stikk i strid med Jesu prinsipper fordom er? Gransk deg selv. Hvilke holdninger og fordommer kan du gå med som er i strid med Guds ord?

TIRSDAG

“Om jeg så bare får røre ved klærne hans...”

Les Mark 5,25-34, den berømte historien om kvinnen som ble helbredet for en plagsom sykdom. Historien omtaler henne ikke akkurat som disippel, men hun viste den tro som disipler trenger.

Legg merke til forskjellen på hvordan hun kom til Jesus og hvordan synagorgeforstanderen Jairus kom (*Mark 5,22.23*)

Hva består forskjellen på deres fremgangsmåter i? Og hva hadde de felles?

Så vidt vi vet hadde denne kvinnen ikke møtt Jesus før. Ifølge teksten kom hun da hun fikk høre om ham. Noen hadde vitnet for henne og fortalt henne om denne mannen, og hun gikk i tro, enda hun ikke hadde sett det selv. Dette var hennes første tros-handling (se også *Joh 20,29; Hebr 11,1*).

Det er ingen tvil om at hun var desperat. Ifølge levittisk lov var hun uren. Folk måtte ikke komme nær henne. Hadde hun

vært gift, ville hun ikke fått ligge med sin mann, og teknisk sett ville hun ikke fått røre sine egne barn. Og det i tolv år!

Hva var hennes neste store troshandling?

Hun hadde villet handle i det skjulte, men Jesus sørget for at det skjedde i full offentlighet. Hun fortalte ham (og alle som stod der) hva som var skjedd. Med sitt vitnesbyrd utførte hun sin første disippelgjerning. Nå som det hele var offentlig kjent, ville det bli langt lettere for henne å fortelle andre om hva Jesus hadde gjort for henne. Hun var kommet til Jesus fordi hun hadde hørt om ham, men nå kunne hun også fortelle andre om ham.

Til ettertanke **Hvorfor må vi fortsette å stole på Herren selv om helbredelsen ikke kommer når og slik vi vil det? Hva står vi igjen med hvis vi slutter å tro?**

ONSDAG

Bekymring for mange ting

Skal man være disippel, må man kjenne Jesus. Man må ha et nært forhold til ham. Det kan vi bare få når vi tilbringer tid sammen med ham. I vår travle verden, der så mye konkurrerer om vår tid, er det lett å bli fanget inn av ting, også slikt som er viktig og godt, så vårt forhold til Gud bare flyter.

Les Luk 10,38-42. Hvordan åpenbarer denne hendelsen hvordan selv gode ting kan ta oppmerksomheten bort fra det viktigste? Hva kan du lære av historien om disse to kvinnelige "disiplene"?

Maria lyttet til ham. Ingen kan være en sann disippel som ikke hører etter når han taler. Teksten sa også at hun satt ved hans føtter. Lærere i det første århundre satt på høye stoler mens deres elever satt ved deres føtter på lavere stoler eller på gulvet. Å sitte ved ens føtter innebærer at man inntar en holdning som disippel eller elev. Det at hun satt ved Jesu føtter betydde at hun var hans elev (se *Apg 22,3*).

I motsetning til hennes søster Marta. Den greske teksten sier at hun ble “dratt vekk” av mange ting. På et vis er ikke det så vanskelig å skjønne. Mesteren var nå tross alt kommet til deres hjem, så det var deres plikt å sørge for gjestenes ve og vel. Samtidig var hennes ønske om søsterens hjelp uttrykk for tiden konvensjoner og forventninger. Marias plass var på kjøkkenet – den delen av huset som var avsatt til kvinnene – ikke i stua sammen med mennene.

Men Jesus irttesetter ikke Maria, han irttesatte Marta. Han bruker hennes navn to ganger, kanskje fordi han var bekymret. Martas klage var rimelig, men Jesu irttesettelse minner oss om at det finnes ting som er viktigere enn andre nødvendigheter. Vi må alle passe oss, for til tider lar vi det som haster få stenge for det som er viktig, eller det gode får stenge ute det som er nødvendig.

Til ettertanke **Hvordan kan du i ditt eget liv finne den rette balansen mellom det som må gjøres og det å ta tid til å sitte ved Jesu føtter? Hvilke justeringer må til? Og er det mulig å være altfor mye som Maria og ikke nok som Marta? Hvordan da?**

TORSDAG

Kvinnen ved brønnen

Les Joh 4,4-30. Hvordan vant Jesus denne kvinnens tillit, og hvordan fikk han henne til å bli en disippel?

Fremgangsmåten for å vinne den samaritanske kvinnen fortjener nøyse studium av alle som ønsker å vinne andre for Jesus.

Det var fire viktige stadier i denne prosessen: (1) Å vekke en lengsel etter noe bedre ((vers 7-15); (2) Å overbevise om eget behov ((vers 16-20); Et kall om å godta at Jesus er Messias (vers 21-26); Tilskyndelse til handling som svarer til denne beslutningen (vers 26-30.39-42).

Forestill deg hva som må ha rørt seg i kvinnens sinn. Først viser denne fremmede jøden henne en slik uventet vennlighet. Og før hun vet ordet av det forteller han henne hennes mørkeste og dypeste hemmeligheter, slikt som kanskje bare hun visste. Hennes svar: “Herre, jeg ser at du er en profet” (vers 19) er en bekjennelse, ikke bare av egen synd, men av at Jesus er et helt spesielt menneske. Legg også merke til at når kvinnen forsøkte å endre samtaleemne, la ikke Jesus mer press på henne om hennes synd. I stedet grep han fatt i det hun hadde sagt og brukte det til å veilede henne til mer sannhet, så hun til slutt ble ført tilbake til ham, og denne gang ikke som profet, men som Messias. Hun var imponert over Jesus – utvilsomt først og fremst fordi han kjente hennes hemmeligheter – og trodde ham.

Se hvordan hun vitnet for sitt eget folk (vers 29.39). Hva var det ved Jesus som hadde imponert henne slik? Kan det ikke ha ligget en smule bekjennelse i hennes eget vitnesbyrd? Hvor virkningsfullt var dette vitnesbyrdet?

Til ettertanke Herren forvandlet denne kvinnen så hun, som tydeligvis ikke var noe dydsmønster, ble et mektig vitne for ham. Hvilken lærdom kan du trekke av denne historien om (1) ikke å dømme andres motiver og (2) tilgivelse og nåde selv for de største syndere?

FREDAG

Videre studium

Les *The SDA Bible Commentary*, bind 5, side 607, 608, 656, 657, 669, 670, 785, 786, 940-942; “Makt over død og grav” i *Alfa og Omega*, bind 5, side 79-91 (DA:524-536).

“Det ene nødvendige som Marta behøvde, var et mildt, gudhengitt sinn og en dypere lengsel etter kunnskap om det fremtidige, udødelige liv, og den nåde som er nødvendig for åndelig vekst. Hun trengte å være mindre opptatt av de ting som forgår, og mer av det som skal vare evig. Jesus ville lære sine etterfølgere å gripe enhver anledning til å oppnå den kunnskap som kunne gjøre dem vise til frelse.” – *Alfa og Omega*, bind 5, side 80 (DA:525)

“Et av Lukasevangeliets særpreg er dets mange henvisninger til det Jesus gjorde for Palestinas kvinner og det noen av dem gjorde for ham. Dette var noe nytt, for jødiske kvinner hadde ikke spilt noen større rolle i det offentlige liv, selv om profeter som Elisja hadde hjulpet kvinner og blitt hjulpet av dem.” – *The SDA Bible Commentary*, bind 5, side 769.

Spørsmål til drøftelse

1. Se igjen på historien om da Maria fikk vite at hun skulle bli Jesu mor. Og tenk på de utrolige tingene hun ble bedt om å tro, ting hun umulig kunne forstå. Tenk på mye av det vi som kristne må tro uten at vi kan forstå dem. Og selv om vi ikke forstår dem, kan vi likevel ha tro og grunner nok til å tro på dem. Ta med dine tanker til gruppen og snakk sammen om dette og hvorfor vi kan og bør tro på dem, uansett hva det er vi ikke forstår. Hvordan kan vi hjelpe andre som kjemper med å tro ting som likevel til slutt må godtas i tro?
2. Hvorfor bør ikke menigheten avvise kvinnelige disippelforhold i en tid da medlemsmassen i menigheten de fleste steder overveldende består av kvinner?
3. Jesus var revolusjonær, forvandlende, frigjørende, nyskapende, stimulerende, kjenslevar og støttende. Ingen ble oversett,

skviset ut eller utestengt der han kom. Vår tids disipler burde ta etter ham og vise hans eksempel for alle klasser, kulturer, kjønn og folkeslag. Hvordan kan du hjelpe din lokalmenighet så alle er velkomne og kan finne en tjenerrolle der?